

Projekt

z dnia 18 września 2023 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W WIĘCBORKU**

z dnia 27 września 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U z 2023r. poz. 40 ze zm.¹⁾) oraz art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1426 ze zm.²⁾)

Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Więcborka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024r. i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Więcborku oraz na stronie podmiotowej BIP Urzędu Miejskiego w Więcborku.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Więcborku

Anna Łańska

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 572 i poz. 1463

²⁾ Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy została ogłoszona w Dz. U. z 2023 r. poz. 1429.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Wiecborku
z dnia 27 września 2023 r.

GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
na lata 2024 - 2026

I. Wstęp

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026, zwany dalej Programem, powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Więcbork w latach: 2012-2014, 2015-2017, 2018-2020, 2021-2023.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, jest jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórką. Rodzina jest pierwszym i bardzo znaczącym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ono tutaj nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażania swoich uczuć (lęku, obaw, zadowolenia, gniewu) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wychowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Rozpad rodziny związany z niewydolnością wychowawczą, zanikaniem poczucia bezpieczeństwa, narastaniem konfliktów powoduje wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując przy tym siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjająca dla prawidłowego rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia konieczne jest podjęcie działań interdyscyplinarnych, tj.:

- a) diagnoza sytuacji rodziny i jej najbliższego otoczenia,
- b) analiza przyczyn pojawiających się kryzysów oraz monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych ich występowaniem,
- c) rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- d) podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- e) dążenie do integracji i reintegracji rodziny,
- f) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej.

Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym sytuacje kryzysowe powinny świadczyć lokalne służby i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe i inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny. Ich działania powinny się opierać na zasadach wzajemnej współpracy oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań. Realizacja Programu będzie się odbywać za zgodą rodziny

oraz jej aktywnym udziałem przy wykorzystaniu jej zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest spójny ze:

- a) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Więcbork na lata 2022-2031 przyjętą Uchwałą Nr XL/292/21 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 30 listopada 2021r.,
- b) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Sępoleńskiego na lata 2022-2030 przyjętą Uchwałą Nr XLI/188/2021 Rady Powiatu w Sępólnie Kraj. z dnia 17 grudnia 2021r.

Podstawa prawna działań:

art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

II. Diagnoza społeczna

Gmina Więcbork położona jest w zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Jest jedną z 4 gmin wchodzących w skład powiatu sępoleńskiego.

Zajmuje powierzchnię 235,7 km², z czego 430,69 ha zajmuje miasto, a 22 671 ha - obszary wiejskie.

Siedzibą gminy jest miasto Więcbork. Gmina podzielona jest na wsie obejmujące Sołectwa: Adamowo, Dalkowo, Czarmuń, Borzyszkowo, Górowatki, Puszcza, Runowo Krajeńskie, Witunia, Zabartowo, Pęperzyn, Śmiłowo, Jastrzębiec, Suchorączek, Zakrzewek, Zakrzewska Osada, Lubcza, Jeleń, Sypniewo, Wymysłowo, Nowy Dwór, Zgniłka, Frydrychowo oraz Samorząd mieszkańców Więcborka.

Ludność gminy wynosi ogółem **12.845 osób** (stan na 31.12.2022 r.- dane z USC w Więcborku).

Poniższe tabele obrazują strukturę ludności na terenie miasta i gminy Więcbork w latach 2021 – 2022

Ludność – struktura według płci stan na dzień 31 grudnia				
Liczba ludności (pobyt stały + czasowy)	2021		2022	
	miasto	wieś	miasto	wieś
ogółem z tego	5.576	7.434	5.444	7.401
kobiety	2.660	3.823	2.858	3.592
mężczyźni	2.916	3.611	2.586	3.809

źródło: opracowanie własne na podstawie danych USC Więcbork

Ludność – struktura według wieku stan na dzień 31 grudnia				
Liczba ludności	2021	% do ogółu mieszkańców gminy	2022	% do ogółu mieszkańców gminy
wiek przedprodukcyjny (0-17 lat)	2.608	20,04	2.561	19,94
wiek produkcyjny ogółem (z tego)	7.811	60,04	7.641	59,49
kobiety	3.598	27,66	3.529	27,48
mężczyźni	4.213	32,38	4.112	32,01
wiek poprodukcyjny ogółem (z tego)	2.591	19,92	2.643	20,57

kobiety powyżej 60 lat	1.679	12,91	1.697	13,21
mężczyźni powyżej 65 lat	912	7,01	946	7,36

źródło: opracowanie własne na podstawie danych USC Więcbork

Wyszczególnienie	2021	2022
Liczba małżeństw	-	-
Liczba dzieci z danego rocznika zameldowanych na terenie gminy Więcbork	120	105
Liczba zgonów	157	141

źródło: opracowanie własne na podstawie danych USC Więcbork

Analizując powyższe dane można zauważyć tendencję malejącą dotyczącą ogólnej liczby mieszkańców naszej gminy, większa część ludności zamieszkiwała tereny wiejskie (2021r. 57,14%, 2022r. 57,62%). W ogólnej liczbie ludności gminy większość stanowiły kobiety i jest to szczególnie widoczne w grupie osób w wieku poprodukcyjnym (2021r.-64,80%, 2022r.- 64,21%; w stosunku do ogólnej liczby osób w wieku poprodukcyjnym) . Społeczeństwo gminy Więcbork starzeje się, spada populacja osób w wieku produkcyjnym. Liczba urodzeń w porównywalnych latach była niższa od liczby zgonów. W 2021 roku różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów wyniosła minus 37, a w 2022 roku minus 36, co świadczy o ujemnym przyroście naturalnym.

Zatrudnienie daje nam poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa. Utrata pracy niejednokrotnie staje się traumatycznym przeżyciem, z którym trudno się pogodzić. W takim momencie stajemy się bezradni, tracimy wiarę w swoje umiejętności, martwimy się o przyszłość, o to w jaki sposób zaspokoimy potrzeby najbliższych i swoje. Taka sytuacja niejednokrotnie sprzyja popadaniu w uzależnienia (alkohol, narkotyki), a negatywne emocje, które towarzyszą osobie, która utraciła zatrudnienie mogą potęgować zachowania agresywne, przemocowe. Jednak nie zawsze taki scenariusz musi się zrealizować. Utrata zatrudnienia może wpłynąć na to, że zaczniemy „inwestować w siebie”, zwiększać swoje umiejętności poprzez udział w kursach, szkoleniach. Utrata pracy może sprzyjać także zastanowieniu się nad własną karierą zawodową- czy to co dotychczas wykonywaliśmy dawało nam satysfakcję, czy może czas na zmiany, na przebranżowienie się.

W grudniu 2022 roku na terenie powiatu sępoleńskiego 1.573 osoby były zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sępólnie Kr. jako osoby bezrobotne (dane ze strony internetowej PUP Sępólno Kr.). Z ogólnej liczby osób bezrobotnych znaczną większość stanowiły kobiety 954 (60,65%). Na terenie miasta i gminy Więcbork we wskazanym powyżej okresie 492 osoby były zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sępólnie Kr. jako osoby bezrobotne, w tym aż 297 kobiet (60,37%). Główny Urząd Statystyczny podaje, że stopa bezrobocia (stan w końcu grudnia 2022r.) na terenie województwa kujawsko – pomorskiego wyniosła 7,4%, natomiast na terenie powiatu sępoleńskiego 11,1%. Analizując powyższe dane można jednoznacznie stwierdzić, że sytuacja na rynku pracy w powiecie sępoleńskim jest bardzo trudna, szczególnie dla kobiet.

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. Rodziny te pozostają w opozycji do właściwości rodziny zdrowej. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać

swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

O rodzinie dysfunkcyjnej mówimy w sytuacji w której:

1. jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu, narkotyków, hazardu,
2. występuje problem wykorzystywania seksualnego czyli taka w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,
3. jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków rodziny,
4. jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny (przemoc fizyczna)
5. występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest ważną „instytucją” w systemie wychowawczym i spełnia następujące funkcje:

- a) opiekuńczą (zapewnienie bytu materialnego, zdrowia);
- b) emocjonalną (zaspokojenie potrzeby bliskości kontaktów, serdeczności, kształtowanie cech charakteru i umiejętności współżycia społecznego);
- c) kształcącą (rozwijanie zainteresowań, kształcenie umiejętności i nawyków pracy);
- d) aktywizacji twórczej (rozbudzanie zainteresowań, pobudzanie do samokształcenia i samodoskonalenia się).

Dla prawidłowego rozwoju dziecka nie wystarczy tylko zapewnienie opieki czysto materialnej, należy stworzyć mu poczucie przynależności do kogoś, dać oparcie, a przede wszystkim należy obdarzyć dziecko miłością i zainteresowaniem. Rozwój cywilizacji, ciągły pośpiech, wszechobecne media społecznościowe powodują degradację rodziny i jej najistotniejszych wartości. Obserwuje się zerwanie więzi, nieumiejętność rozmowy i rozwiązywania konfliktów, jak i również ztraca się umiejętność przeciwstawiania się nawet najmniejszym trudnościom. Dużą rolę odgrywa wszechobecny konsumpcjonizm.

Pracownicy socjalni jak i również asystenci rodziny Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku na rzecz takich rodzin podejmuje następujące działania:

- a) prowadzi pracę socjalną z rodzinami w celu poprawy ich funkcjonowania;
- b) udziela rodzinom przezwyciężającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej wsparcia w postaci asystenta rodziny;
- c) udziela pomocy finansowej;
- d) organizuje dożywianie;
- e) podejmuje działania związane z przeciwdziałaniem dysfunkcjom rodziny i patologiom społecznym;

f) wspiera, realizuje programy profilaktyczne na terenie szkół.

Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie odzwierciedla poniższa tabela.

Powody trudnej sytuacji życiowej	2021	2022
	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Ubóstwo	149	151
Potrzeba ochrony macierzyństwa	7	8
w tym : wielodzietność	2	1
Bezrobocie	135	129
Niepełnosprawność	178	177
Długotrwała lub ciężka choroba	269	265
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	62	61
Przemoc w rodzinie	7	14
Alkoholizm	58	52

źródło: opracowania własne na podstawie sprawozdań MPiPS -03

Ilość osób i rodzin objętych pomocą w ramach ustawy o pomocy społecznej

Wyszczególnienie	2021		2022	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Liczba osób/rodzin objętych pracą socjalną	674	1.546	610	1.357
Liczba osób/rodzin objętych tylko pracą socjalną	350	847	296	672
Liczba osób/ rodzin objętych pomocą - ogółem w tym	324	693	314	681
świadczenia pieniężne	218	487	211	474
świadczenie niepieniężne	183	446	159	369
świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych gminie	32	103	30	95
świadczenie przyznane w ramach zadań własnych gminy	305	625	296	672

źródło: opracowania własne na podstawie sprawozdań MPiPS-03

Analizując powyższe tabele widać, że na pierwsze miejsce przyczyn ubiegania się o wsparcie z ośrodka pomocy społecznej wysuwają się długotrwała choroba i niepełnosprawność. Można pokusić się o stwierdzenie, że jest to spowodowane starzeniem się społeczeństwa, co jest widoczne także wśród mieszkańców naszej gminy. Wskazane dysfunkcje takie jak: bezrobocie, alkoholizm, przemoc bardzo często prowadzą do powstania problemu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego. Podejmowanie działań na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi jest traktowane przez służby społeczne priorytetowo, gdyż dotyczy to najmłodszych mieszkańców gminy tj. dzieci.

Istotną rolę w pracy MGOPS w Więcborku odgrywa praca socjalna czyli interdyscyplinarna działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna świadczona jest bez względu na posiadany dochód, prowadzona jest w oparciu o dokonanie przez pracownika socjalnego diagnozy sytuacji w rodzinie. Chcąc uzyskać lepsze efekty oddziaływań pracownik socjalny z osobą ubiegającą się o pomoc zawiera kontrakt socjalny czyli pisemną umowę, która określa uprawnienia i zobowiązania obydwu stron w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych w jakiej znalazła się osoba lub rodzina. Poniższa tabela ukazuje liczbę osób objętych pracą socjalną oraz liczbę osób, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.

	2021	2022
liczba osób objętych pracą socjalną	1.546	1.357
liczba osób, z którymi został zawarty kontrakt socjalny	85	101

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Więcborku

Jednym z najistotniejszych czynników warunkujących właściwe funkcjonowanie dziecka w środowisku społecznym jest zdolność rodziców do prawidłowego reagowania w sytuacjach wychowawczych, uwzględniająca potrzeby dziecka przy wykorzystaniu wiedzy i w oparciu o system wartości i norm. Niezbędna jest świadomość celów wychowania i umiejętność działania wychowawczego. Znaczenie i rola rodziny w całości kształcie rozwoju dziecka jest ogromna, zaś umiejętności wychowawcze rodziców mają kluczowe znaczenie. Każde dziecko wymaga komunikowania uczuć oraz udzielania wsparcia stosownego do wieku i potrzeb indywidualnych. Prawidłową postawą rodzicielską cechuje akceptacja dziecka, współdziałanie z dzieckiem oraz uznanie praw dziecka.

Rodziców, których negatywne wzorce zachowań w sposób stały i dominujący wpływają na życie dziecka, cechują postawy rodzicielskie negatywne tj.: postawa odrzucająca, postawa unikająca, postawa nadmiernie wymagająca, postawa nadmiernie chroniąca.

Udzielanie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy do zadań obowiązkowych gminy. Na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych działania podejmują asystenci rodziny. Na dzień 31.12.2022 r. tut. ośrodek zatrudniał 4 asystentów rodziny (z tego 1 asystent przebywał na urlopie rodzicielskim), w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wskazać należy, że wśród rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny, zdarzają się również takie, gdzie negatywna postawa rodziców, brak chęci współpracy z asystentem oraz brak motywacji do podejmowania działań w celu poprawy sytuacji w rodzinie, uniemożliwiają realizację planu pomocy. Brak współpracy ze strony rodziców stanowi jedną z przesłanek zakończenia pracy asystenta w rodzinie.

Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, jak i również liczbę rodzin z którymi asystent zakończył współpracę w latach 2021- 2022.

	2021	2022
Liczba zatrudnionych asystentów stan na 31 grudnia	2	4 (1 osoba urlop rodzicielski)
Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny z tego:	29	31
zamieszkujących na terenach wiejskich	14	16
Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do współpracy z asystentem	10	13
Liczba rodzin, z którymi asystenci zakończyli współpracę – ogółem z tego:	8	10
ze względu na osiągnięcie celów	3	6
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	2	2
ze względu na zmianę miejsca zamieszkania (poza teren miasta i gminy Więcbork)	2	2
inny powód	1	0

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Więcborku

Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno – socjalnym, opiekuńczo – wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany. Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań. Asystenci rodziny:

- prowadzą treningi w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym planowanie budżetu domowego, trening przygotowywania posiłków,
- towarzyszą klientom podczas załatwiania spraw urzędowych,
- monitorują stan zdrowia dzieci, realizacja szczepień i badań, towarzyszą rodzicom podczas wizyt z dziećmi u lekarza,
- monitorują sytuację przedszkolną i szkolną dzieci oraz ich postępy w nauce,
- modelują sposoby spędzania czasu wolnego rodziców z dziećmi,
- wspierają kobiety w ciąży - pomoc w przygotowaniu się na urodzenie dziecka, edukacja rodziców w zakresie pielęgnacji noworodków i małych dzieci,
- motywują osoby zmagające się z uzależnieniem do podjęcia terapii,
- współpracują z instytucjami odpowiedzialnymi za pieczę zastępczą, motywują rodziców biologicznych do nawiązania kontaktu z tymi jednostkami,
- opiniują możliwości powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych,
- motywują do uczestnictwa w zajęciach podnoszących kompetencje opiekuńczo – wychowawcze rodziców,
- uczestniczą w rozprawach sądowych, piszą sprawozdania do sądu o podjętych działaniach i osiągniętych efektach w przypadku sądowego zobligowania rodziców do podjęcia współpracy z asystentami rodzin.

Typy rodzin z którymi współpracują asystenci rodziny	2021	2022
Rodzice biologiczni zamieszkujący wraz z dziećmi	22	27
Rodzice biologiczni – dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	1	1
Rodzice biologiczni dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	6	3

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Więcborku

W sytuacji braku współpracy ze strony rodziców z asystentem rodziny i widocznych rażących zaniedbaniach wobec dziecka, właściwe instytucje mają obowiązek interweniowania, w tym informowania sądu rodzinnego o trudnej sytuacji dzieci w rodzinie, a w przypadku występowania jakiegось formy krzywdzenia dziecka również obowiązek zawiadomienia prokuratury/policji.

Dużym wsparciem dla dzieci wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych jest działająca w strukturach Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku **Świetlica Środowiskowa „Uśmiech”**. Przeznaczona jest ona dla dzieci w wieku od 6 do 16 roku życia, wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju. Podstawowym celem działania Świetlicy Środowiskowej jest stworzenie dzieciom bezpiecznego miejsca i możliwości spędzania czasu wolnego od ryzykownych zachowań, a także doraźna pomoc w rozwiązywaniu podstawowych trudności funkcjonowania społecznego, szkolnego, osobistego i emocjonalnego. Świetlica jest placówką wsparcia dziennego i postępowanie z wychowankami ma charakter wieloaspektowych działań opiekuńczo – wychowawczych, realizowanych poprzez:

1. *zajęcia opiekuńczo wychowawcze* (zajęcia: artterapeutyczne, kulinarne, sportowe, komputerowe; warsztaty: wikliny, origami, ceramiki, szycia, gliny, makramy, papieroplastyki, witrażu);
2. *zajęcia profilaktyczno – terapeutyczne* (zajęcia profilaktyczne obejmujące zagadnienia uzależnienia od alkoholu, nikotyny, Internetu, udział w akcji „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, wsparcie psychologa, logopedy, zajęcia z wykorzystaniem metody Ruchu Rozwijającego, Klanzy, Kinezylogii Edukacyjnej, Metody Krakowskiej Terapii Ręki, zajęcia indywidualne w Sali Doświadczenia Świata);
3. *zajęcia reedukacyjne* (pomoc w odrabianiu zadań domowych, zajęcia korekcyjno – kompensacyjne dla dzieci z opinią lub orzeczeniem PPP, gry i zabawy rozwijające logiczne myślenie.

Liczba dzieci korzystających ze wsparcia placówki					
2021			2022		
Łączna liczba dzieci biorących udział w zajęciach - ogółem	w tym z rodzin alkoholowych	Łączna liczba pracujących wychowawców	Łączna liczba dzieci biorących udział w zajęciach - ogółem	w tym z rodzin alkoholowych	Łączna liczba pracujących wychowawców
89	29	5	151	45	4

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Świetlicy Środowiskowej „Uśmiech” w Więcborku

W szeroko rozumianych oddziaływaniach na rzecz rodzin borykających się z różnego rodzaju dysfunkcjami nie sposób nie wspomnieć o roli **kuratorów zawodowych i społecznych Sądu Rejonowego w Tucholi**. W swojej pracy realizują oni zadania o charakterze wychowawczo –

resocjalizującym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. W trakcie realizacji orzeczeń ściśle współpracują z asystentami rodziny zatrudnionymi w MGOPS w Więcborku.

Istotną pomocą dla rodzin zamieszkujących na terenie naszej gminy była pomoc przyznawana przez MGOPS w Więcborku w ramach wieloletniego programu **Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania**. Program przewidywał przyznawanie zasiłku celowego na zakup posiłku oraz żywności, a także realizację pomocy w formie zakupu bezpłatnych posiłków.

Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy w ramach wieloletniego programu Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania		
Rodzaj pomocy		
	2021	2022
świadczenie pieniężne w postaci zasiłku celowego	153 rodziny	151 rodzin
posiłek	118 osób	107 osób

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Więcborku

Dodatkowo poza omawianym programem w 2021 roku **53 osoby**, a w 2022 roku **26 osób** skorzystało z **POSILKÓW**, finansowanych bezpośrednio ze środków własnych gminy Więcbork. Były to osoby nie spełniające kryterium ustawowego obowiązującego w ramach ww. Programu.

W 2022r. realizowano założenia **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (dalej: PO PŻ) 2014–2020, Podprogram 2021, w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD)**, jest to już ostatnia edycja w obecnym okresie programowania środków unijnych. Instytucją Zarządzającą Programem jest MRPiPS, a Instytucją Pośredniczącą **Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa**. Produkty dla gminy Więcbork w Podprogramie 2018-2021 – **przekazywał Caritas Diecezji Bydgoskiej**.

Celem głównym Programu jest zapewnienie najuboższym mieszkańcom Polski pomocy żywnościowej oraz uczestnictwa w działaniach w ramach środków towarzyszących w okresie XII.2021 – VI.2022.

Realizacja programu to dodatkowe zadanie wykonywane przez pracowników tut. ośrodka. Koordynacją zajmował się 1 pracownik socjalny, w ramach podstawowego zakresu zadań, ponadto nieocenioną pomoc podczas rozładunku udzielają pracownicy Urzędu Miejskiego w Więcborku.

Podprogram 2021 był ostatnim realizowanym w ramach PO PŻ, współfinansowanej ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), jednak zgodnie z zapowiedzią ostatecznie MRiPS zdecydowało się uruchomić dystrybucję żywności w ramach Podprogramu 2021 Plus, w celu wykorzystania pozostałych środków finansowych w ramach dostępnej puli. Początek dystrybucji artykułów spożywczych rozpoczął się w XII.2022 zakończył się w V.2023, paczka dla 1 osoby obejmie produkty żywnościowe w ilości ok. 10,2kg.

Tabela 1, Realizacja PO PŻ 2014-2020, Podprogram 2016-2021

Wyszczególnienie	Podprogr m 2016	Podprogr m 2017	Podprogr m 2018	Podprogr m 2019	Podprogr m 2020	Podprogr m 2021
Okres trwania programu	VIII.2016 – V.2017	VIII.2017 – V.2018	VIII.2018 – V.2019	XII.2019 – VI.2020	XI.2020 – VII.2021	XII.2021 – X.2022
% kryterium dochodowego w systemie pomocy	max. 150% (od I.2017	max. 200%	max. 200%	max. 200%	max. 220%	max. 220%

społecznej	- 200%)					
Odbiorcy programu	957 osób	1 124 osoby	1 079 osób	884 osób	896 osób	884 osób
Wielkość programu	46 487 kg	55 155 kg	53 141 kg	41 396 kg	38 411 kg	18 856 kg
Wielkość paczki przypadająca na 1 osobę	ok. 49 kg/1 os. 16 produktów	ok. 49kg/1 os. 19 produktów	ok. 49 kg/1 os. 21 produktów	ok. 50,4kg/1 os. 20 produktów	42,27 kg/1 os. 20 produktów	21,33 kg/1 os. 10 produktów
Wartość otrzymanej żywności	211 149 zł ok. 220zł/1 os.	266 649 zł ok. 237zł/1 os.	265 164 zł ok. 246zł/1 os.	188 930 zł ok. 214zł/1 os.	188 159 zł ok. 210 zł/1 os.	104 271zł ok. 118 zł/1 os.
Wydatki z budżetu gminy Więcbork (tj. koszty transportu)	4 920 zł (8 partii żywności)	4 736 zł (7 partii żywności)	4 797 zł (7 partii żywności)	3 690 (5 partii żywność)	3 875 zł (5 partii żywność)	2 694 zł (2 partie żywności)
Działania towarzyszące odbiorcom programu	warsztat dietetyczny i kulinarny 100 osób	warsztat dietetyczny i kulinarny 100 osób	warsztat dietetyczny i kulinarny 100 osób	brak możliwości zorganizowania działań z uwagi na COVID-19	brak możliwości zorganizowania działań z uwagi na COVID-19	brak możliwości zorganizowania działań z uwagi na COVID-19

Źródło: analiza własna

Kolejną bardzo istotną formą wsparcia realizowaną przez MGOPS w Więcborku jest **Specjalistyczna Usługa Opiekuńcza** dla osób zaburzonych psychicznie. Zapotrzebowanie na usługi systematycznie wzrasta, **w szczególności na rzecz dzieci**, u których coraz częściej diagnozowany zostaje Zespół Aspergera czy wszelkie objawy Autyzmu Atypowego, mieszczące się w grupie tak zwanych „całościowych zaburzeń rozwojowych”. Charakteryzują się one głównie trudnościami w zakresie nawiązywania interakcji społecznych i komunikacji oraz ograniczonym i stereotypowym repertuarem zachowań i aktywności (np. obsesyjnym skupieniu na swoim hobby, dużą niechęcią do zmian) co rzutuje na wszystkie obszary funkcjonowania człowieka. Nadmienia się, że omawiane świadczenie jest odpłatne, o ile dochód na osobę w rodzinie przekroczy kwotę kryterium osoby samotnie gospodarującej tj. 701 zł.

W 2021 roku usługami objęto **32 osoby** (w tym 18 dzieci), na rzecz których wykonano **1 399 godzin** usług świadczonych przez 2 pedagogów, 2 psychologów, 1 terapeutę zajęciowego i 1 logopedę w 2022 roku omawianymi usługami objęto **30 osób** (w tym 17 dzieci), na rzecz których wykonano **1443 godzin** usług świadczonych przez 2 pedagogów, 2 psychologów, 1 terapeutę zajęciowego i 2 logopedów.

W strukturach MGOPS w Więcborku wyodrębniony jest Dział Świadczeń Rodzinnych, który zajmuje się realizacją ustaw: o świadczeniach rodzinnych; o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”; o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (od 01.06.2022r. realizatorem jest ZUS). Uzyskiwane świadczenia są dużym wsparciem dla rodzin zamieszkujących na terenie naszej gminy.

Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł, natomiast jeżeli członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności kwoty 764,00 zł.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- a) 18. roku życia lub
- b) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia, albo
- c) 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- a) 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5. roku życia;
- b) 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia
- c) 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18. roku życia do ukończenia 24. roku życia.

Dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują z tytułu (przy spełnieniu wymogów ustawowych):

1. urodzenia dziecka – 1.000,00 zł jednorazowo;
2. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400,00 zł miesięcznie;
3. samotnego wychowywania dziecka – 193,00 zł miesięcznie na jedno dziecko, jednak nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci, w przypadku dziecka niepełnosprawnego 273,00 zł miesięcznie na 1 dziecko, nie więcej niż 546,00 zł miesięcznie na wszystkie dzieci;
4. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 95,00 zł miesięcznie;
5. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 90,00 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia 5. roku życia; 110,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 24. roku życia;
6. rozpoczęcia roku szkolnego - 100,00 zł jednorazowo w miesiącu rozpoczęcia roku szkolnego;
7. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 113,00 zł miesięcznie, jeżeli dziecko zamieszkuje w miejscowości, w której znajduje się szkoła; 69,00 zł miesięcznie, jeżeli dziecko dojeżdża z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła, przez okres 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – przysługuje z tytułu urodzenia żywego dziecka, jeżeli dochód w przeliczeniu za osobę nie przekracza 1.922,00 zł, a kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10-go tygodnia ciąży do porodu w wysokości 1.000,00 zł jednorazowo.

Zasiłek pielęgnacyjny – przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- a) niepełnosprawnemu dziecku;
- b) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- c) osobie, która ukończyła 75 lat;

- d) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 215,84 zł miesięcznie.

Specjalny zasiłek opiekuńczy (po spełnieniu wymogów ustawowych) 620,00 zł miesięcznie.

Świadczenie pielęgnacyjne (po spełnieniu wymogów ustawowych) 2.458,00 zł miesięcznie.

Świadczenie rodzicielskie (po spełnieniu wymogów ustawowych) 1.000,00 zł miesięcznie.

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (po spełnieniu wymogów ustawowych) 4.000,00 zł jednorazowo.

Zestawienie świadczeń rodzinnych		
Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	
	2021	2022
zasiłek rodzinny	364	289
dodatek z tytułu urodzenia dziecka	32	20
dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	15	10
dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	28	20
dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	59	46
dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	126	106
dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	264	209
dodatek z tytułu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania (internat)	5	6
dodatek z tytułu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania (dojazd)	87	67
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	79	58
zasiłek pielęgnacyjny	469	490
specjalny zasiłek opiekuńczy	10	3
świadczenie pielęgnacyjne	120	131
świadczenie rodzicielskie	55	50
Za życiem	1	0

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Więcborku

Świadczenie wychowawcze – celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Po spełnieniu wymogów ustawowych przysługuje ono w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego – przysługują osobie uprawnionej do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna. Po spełnieniu wymogów ustawowych świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyżej niż 500,00 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

- a) została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej
- b) zawarła związek małżeński.

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	
	2021	2022
świadczenie wychowawcze	1456	1325
fundusz alimentacyjny	65	56

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Więcborku

Nieodzownym elementem działań podejmowanych przez pracowników MGOPS w Więcborku są **Działania aktywizujące i integrujące społeczność lokalną**, które wymuszają na osobach udzielających wsparcia indywidualnego podejścia do każdego przypadku, zerwania z szablonowym myśleniem i działaniem oraz całościowe postrzeganie sytuacji jednostki/grupy, która potrzebuje wsparcia. Cyklicznie w tym zakresie rozwijana jest współpraca ośrodka ze **Stowarzyszeniem Aktywnych Społecznie w Więcborku** przy tworzeniu i realizacji różnorodnych inicjatyw jak również szeroka współpraca partnerska z innymi organizacjami. W ramach działań związanych z aktywną integracją w latach 2021-2022 organizowano:

- a) systematyczne spotkania seniorów w Klubie Samopomocy – Klub Senior +
- b) imprezę sportowo – integracyjną pn. **PIKNIK PRZYJAŹNI**
- c) Program Aktywności Lokalnej na terenie Gminy Więcbork (aktywizacja społeczna, zawodowa)

Z dniem 1 stycznia 2017 r weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”- przepisy prawa dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny, np.: zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. *Ustawa zakłada także, że rodziny uprawnione mogą zostać objęte pomocą asystentów rodziny, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.* Nowe rozwiązanie prawne zapewnia dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny. W jego ramach można skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej (w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przezwyciężania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Dostępna pomoc koordynować ma asystent rodziny, którego zadaniem jest: wsparcie i towarzyszenie emocjonalne, zapoznanie kobiety w ciąży i rodziny z Informatorem „Uprawnienia w ramach ustawy dla kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, opracowanie wspólnie z kobietą i rodziną indywidualnego katalogu możliwego wsparcia, koordynacja poradnictwa i wsparcia

dla kobiet i rodziny, występowanie do podmiotów w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia (na żądanie i na podstawie pisemnego upoważnienia). Trudno jest jednoznacznie określić liczbę rodzin potrzebujących tego rodzaju wsparcia, niezbędne zasoby kadrowe i koszty realizacji zadania. Obecnie obserwujemy pojawienie się w rodzinach wielu problemów i trudności, które niejednokrotnie prowadzą do destabilizacji i rozpadu więzi rodzinnych co na pewno przyczyni się do rozwijania kierunku różnych form pomocowych.

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie przedszkole jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej i społecznej. Na terenie miasta i gminy Więcbork funkcjonuje jedno **Przedszkole Gminne „Niezapominajka” w Więcborku**, a **Oddziały Przedszkolne** działają w szkołach podstawowych z terenu gminy Więcbork z wyłączeniem Szkoły Podstawowej Nr 1 w Więcborku .

l.p.	Placówka oświatowa	Liczba przedszkolaków	
		2021/2022	2022/2023
1.	Przedszkole Gminne „Niezapominajka” w Więcborku	148	149
2.	Oddziały Przedszkolne w Szkole Podstawowej w Pęperzynie	13	13
3.	Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi w Jastrzębcu	24	25
4.	Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Runowie Kr.	47	40
5.	Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Zakrzewku	20	25
6.	Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej Nr 2 w Więcborku	96	122
7.	Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Sypniewie	74	74
RAZEM		422	448

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BOOS w Więcborku (stan na 30.09)

Na terenie gminy funkcjonuje **Klub Dziecięcy w Więcborku**, który swoją siedzibę ma w budynku Przedszkola Gminnego „Niezapominajka” w Więcborku. Celem Klubu jest organizowanie i prowadzenie działalności opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej, wspomagającej rozwój psychiczny i fizyczny dzieci w wieku od ukończenia 1 roku życia do ukończenia 3 roku życia, w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do potrzeb rozwojowych dzieci. Aktualnie do Klubu uczęszcza **30 dzieci** (2 grupy po 15 dzieci).

Edukację szkolną zapewniają szkoły podstawowe, szkoły średnie oraz szkoły branż, które funkcjonują na terenie miasta i gminy Więcbork. **Poniższe tabele przedstawiają liczbę dzieci w poszczególnych placówkach oświatowych.**

Organ prowadzący – Gmina Więcbork

l.p.	Placówka oświatowa	Liczba uczniów	
		2021/2022	2022/2023
1	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Więcborku	308	281
2.	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Więcborku	277	238
3.	Szkoła Podstawowa w Runowie Kr.	131	119

4.	Szkoła Podstawowa w Zakrzewku	47	46
5.	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi w Jastrzębcu	85	73
6.	Szkoła Podstawowa Pęperzynie	65	55
7.	Szkoła Podstawowa w Sypniewie	186	172
RAZEM		1.099	984

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BOOS w Więcborku (stan na 30.09)

Organ prowadzący – Starostwo Powiatowe w Sępólnie Kr.

l.p.	Placówka oświatowa	Liczba uczniów 2022/2023
1.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Sępólnie Kr. Oddziały w Więcborku	42
2.	Liceum Ogólnokształcące w Więcborku	231
3.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Więcborku Technikum Szkoła Branżowa I stopnia	478 365 113
RAZEM		751

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Sępólnie Kr. (stan na 30.09.2019r.)

Organ prowadzący- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

l.p.	Placówka oświatowa	Liczba uczniów 2022/2023
1.	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Sypniewie	269

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZSCKR w Sypniewie (stan na 30.09.)

Placówki oświatowe wspierają także rodziny w sferze opiekuńczo- wychowawczej. Ich celem oprócz edukacji, która jest ich głównym i priorytetowym zadaniem jest także wspieranie rodziców w wychowywaniu młodego pokolenia. To szkoła powinna wzmacniać i utrwalać pozytywne wartości, które przekazywane są w rodzinach. W placówkach oświatowych realizowanych jest szereg przedsięwzięć, które mają na celu pokazanie młodemu pokoleniu wartości jakimi powinni kierować się w życiu. Bardzo dużo mówi się o szkodliwości nadużywania alkoholu, narkotyków jak i również neguje się zachowania przemocowe.

Dużym wsparciem dla uczniów szkół z terenu naszej gminy, jak i ich rodziców jest pomoc materialna, do której zaliczamy:

1. Pomoc materialną o charakterze socjalnym na cele edukacyjne (stypendium socjalne)

Stypendium socjalne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie,

niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Stypendium socjalne może być udzielane w formach:

- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą;
- pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników; całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania (uczniowie szkół ponadgimnazjalnych oraz słuchacze kolegiów).
- świadczenia pieniężnego.

Z omawianej pomocy w 2021 roku skorzystało 119 osób, a w 2022 roku 88 osób.

2. Pomoc materialną o charakterze motywacyjnym (stypendium za naukę)

Stypendium za wybitne osiągnięcia naukowe może być przyznane uczniowi szkoły podstawowej, który spełnia co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- a) uzyskał w wyniku klasyfikacji rocznej, a w przypadku absolwentów klasyfikacji końcowej średnią ocen z obowiązkowych zajęć edukacyjnych nie niższą niż 5,4 i wzorową ocenę z zachowania;
- b) reprezentując swoją szkołę został laureatem bądź finalistą przedmiotowego konkursu ogólnopolskiego;
- c) reprezentując swoją szkołę został laureatem bądź finalistą konkursu lub olimpiady przedmiotowej na szczeblu wojewódzkim.

Stypendium za wybitne osiągnięcia artystyczne może być przyznane uczniowi szkoły podstawowej, który:

- a) reprezentując swoją szkołę został laureatem bądź finalistą międzynarodowego, ogólnopolskiego albo wojewódzkiego konkursu artystycznego;
- b) uzyskał w wyniku klasyfikacji rocznej, a w przypadku absolwentów klasyfikacji końcowej średniej ocen nie niższą niż 4,0;
- c) uzyskał co najmniej dobrą ocenę z zachowania.

Stypendium za wybitne osiągnięcia sportowe może być przyznane uczniowi szkoły podstawowej spełniającemu co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- a) reprezentując swoją szkołę został finalistą zawodów sportowych szczebla ogólnopolskiego;
- b) reprezentując swoją szkołę został zdobywcą minimum III miejsca w klasyfikacji indywidualnej w zawodach i olimpiadach sportowych na szczeblu co najmniej wojewódzkim;
- c) uzyskał średnią ocen nie niższą niż 4,0;
- d) uzyskał co najmniej dobrą ocenę z zachowania.

Stypendium Burmistrza – liczba uczniów	
2021	2022
59	48

źródło: opracowane własne na podstawie danych BOOS w Więcborku

3. Rządowy program pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników - „Wyprawka szkolna”

Celem Programu jest wyrównanie szans edukacyjnych i wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów przyznawanego na podstawie corocznego rozporządzenia Rady Ministrów.

W ramach programu udzielana jest pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników do kształcenia ogólnego oraz materiałów ćwiczeniowych uczniom;

1. słabowidzącym,
2. niesłyszącym,
3. słabosłyszącym,
4. z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim,
5. z niepełnosprawnością ruchową w tym afazją,
6. z autyzmem w tym z zespołem Aspergera,
7. z niepełnosprawnościami sprzężonymi,
8. z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym

uczęszczającym w roku szkolnym 2022/2023 do szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy.

W ramach programu w 2021 roku udzielono wsparcia 19 osobom, a w 2022 roku 23 osobom.

Nie bez znaczenia są działania podejmowane przez funkcjonariuszy **Posterunku Policji w Więcborku** na rzecz wspierania rodziny, do których można zaliczyć:

- a) monitorowanie sytuacji w rodzinach wychowujących dzieci i zagrożonych licznymi dysfunkcjami, szczególnie poza godzinami pracy innych instytucji;
- b) podejmowanie działań chroniących osoby doświadczające przemocy w ramach procedury Niebieskie Karty;
- c) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień (spotkania edukacyjne dla uczniów, kadry pedagogicznej).

Poniższa tabela przedstawia rodzaje działań oraz ich tematykę podjętych przez przedstawicieli Policji na terenie szkół z terenu gminy Więcbork w latach 2021 i 2022

Rodzaj działania	Tematyka
Spotkania z młodzieżą	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym Bezpieczne ferie/wakacje Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą, w lesie, domu Obcy Odblaski ratują życie Bezpieczeństwo w domu i w miejscu publicznym Bezpieczna droga do szkoły AIDS Narkotyki i dopalacze Zagrożenia w sieci i Cyberprzemoc Promowanie zawodu policjanta Odpowiedzialność nieletnich Handel ludźmi Mowa nienawiści i hejt Przemoc i Agresja Chrońmy swoje mienie Bezpieczna droga do przedszkola
Spotkania z kadrą pedagogiczną	Zagrożenia w szkole i jej rejonie, tematy bieżące, zachowania uczniów – Szkoła Podstawowa w Pęperzynie, Szkoła Podstawowa nr 2 w Więcborku (2022r.)
Działania interwencyjne na terenie szkoły podjęte na wniosek dyrektora/pedagoga	2021r. – 2 2022r. - 3

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego KPP w Sępólnie Kr.

Jednym z przejawów dysfunkcyjności systemu rodzinnego jest występowanie przemocy. Doświadczenie przemocy w dzieciństwie ze strony rodziców w bardzo negatywny sposób wpływa na kształtowanie się osobowości człowieka. W życiu dorosłym krzywdzonego dziecka mogą wystąpić próby samobójcze, depresje, zaburzenia osobowości, większa skłonność sięgania po alkohol, narkotyki. Ponadto osoby doświadczające przemocy w dzieciństwie, jako osoby dorosłe często powielają przemocowe zachowania rodziców wobec swoich dzieci. Rodziny dotknięte przemocą otrzymują pomoc i wsparcie w ramach prac grup roboczych (od czerwca 2023 grup diagnostyczno – pomocowych) **Zespołu Interdyscyplinarnego w Więcborku**.

Tabela przedstawia działania podejmowane w ramach prowadzonej procedury Niebieskiej Karty w latach 2021 – 2022

Wyszczególnienie	2021	2022
Liczba NK A, z tego	35	48
liczba NK A założonych dla dzieci	2	6
Liczba NK C	29	39
Liczba MK D	19	18
Wniosek do sądu o wgląd w sytuację rodziny	1 +uzupełnienie wniosku	4
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	1	0
Liczba odebranych dzieci na podst. art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	3	0
Zakończenie procedury NK A – ustanie przemocy	12	11
Liczba osób umieszczonych w Specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	5	1

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Więcborku

Powyższe dane wykazały, że liczba wszczętych w 2022 roku NK A jest większa od liczby wszczętych NK A w 2021 roku, co może świadczyć o wzroście wiedzy oraz poziomu świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Ma to szczególne znaczenie w odniesieniu do sytuacji osób najbliższych i najbardziej zależnych, czyli małoletnich dotkniętych występowaniem przemocy w rodzinie.

Duże znaczenie dla rozszerzenia oferty pomocowej na rzecz rodzin dotkniętych przemocą jest możliwość ubiegania się o wsparcie finansowe w ramach corocznie ogłaszanego **Programu Osłonowego** „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”. W **2021 roku** w ramach Programu MGOPS w Więcborku realizował zadanie pn. **RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ**, w ramach którego: została opracowana diagnoza profilaktyczna, 23 członków Grup Roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego wzięło udział w szkoleniu pt. Bici biją? Czy możliwe jest przerwanie międzypokoleniowego przekazywania zachowań przemocowych?, 10 osób doświadczających przemocy oraz 10-ciu sprawców przemocy wzięło udział w spotkaniach terapeutycznych, 14 dzieci uczęszczających do świetlicy środowiskowej oraz 3 rodziców wzięło udział w indywidualnych konsultacjach psychologicznych, które zostały wzbogacone o zajęcia z pedagogiki cyrku, w których udział wzięło 15 dzieci.

W **2022 roku** w ramach Programu Osłonowego realizowano zadanie pn. **SZKOŁA WOLNA OD PRZEMOCY**, na terenie Szkoły Podstawowej w Sypniewie. Dla uczniów klas I,II i III przeprowadzono zajęcia warsztatowe „Emocje swoje znam i dobrze o nie dbam”, w których udział wzięło 51 dzieci. 78 uczniów klas IV,V i VII wzięło udział w zajęciach warsztatowych „Jestem ważny

i też mam na coś wpływ”, 43 uczniów klasy VII i klas VIII wzięło udział w zajęciach warsztatowych „Jestem częścią grupy”. W ramach zadania zadbano także o zajęcia uwzględniające indywidualne zainteresowania dzieci i młodzieży tj. zajęcia taneczne, w których brało udział 32 dzieci, zajęcia fotograficzne- 12 uczniów, zajęcia ceramiczne Mozaika inspirowana haftem krajeńskim – 11 uczniów oraz przeprowadzono trening motoryczny jako innowacyjna forma spędzania czasu wolnego, w którym udział wzięło 32 uczniów.

Czynniki dysfunkcyjne, które negatywnie wpływają na funkcjonowanie rodziny nakładają na szeroko rozumianą kadre pomocy społecznej stosowanie pracy socjalnej ukierunkowanej na zmiany negatywnych zachowań i poszukiwanie rozwiązań trudnej sytuacji życiowej. W sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami zachodzi konieczność udzielenia jej pomocy m.in. poprzez stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego. Mieszkańcy gminy mogli liczyć na wsparcie psychologa i terapeuty leczenia uzależnień w **Punkcie Interwencji Kryzysowej** działającym przy Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Więcborku. Specjaliści mają do dyspozycji jedno pomieszczenie na dolnym poziomie, wolne od barier architektonicznych, zapewniające korzystającym anonimowość i dyskrecję.

Liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów PIK w latach 2021-2022

	2021	2022
Liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów w PIK	76	46

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Więcborku

Zdarzają się sytuacje, że pomimo szeroko rozumianej pracy socjalnej świadczonej na rzecz rodziny zachodzi konieczność umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Konwencja o prawach dziecka ratyfikowana przez Polskę w 1991 roku stanowi, że „*Dziecko pozbawione czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub, gdy ze względu na swoje dobro nie może pozostawać w tym środowisku, będzie miało prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa. Taka opieka może oznaczać adopcję, polegać na umieszczeniu w rodzinie zastępczej lub, gdy jest to niezbędne w odpowiedniej instytucji*”. Powyższe prawo zapisane jest również w najwyższej rangi akcie normatywnym jakim jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, w której w art. 72 ust 2 zawarto „dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych”.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej.

Pieczą zastępczą może być sprawowana w formie:

1. rodzinnej
2. instytucjonalnej.

Przez rodzinną pieczę zastępczą rozumie się rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe, zawodowe) oraz rodzinne domy dziecka.

Instytucjonalna pieczę zastępcza to: placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo wychowawczych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci pochodzących z terenu gminy Więcbork.

Pieczna zastępcza				
	2021		2022	
	Ogółem	Teren miasta i gminy Więcbork*	Ogółem	Teren miasta i gminy Więcbork*
Liczba dzieci z terenu powiatu sępoleńskiego umieszczonych w placówkach (po raz pierwszy)	11	4	8	0
Liczba dzieci z terenu powiatu sępoleńskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych (po raz pierwszy)	21	8	1	0
Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu sępoleńskiego (narastająco)	66	26	90	25
Liczba nowo powołanych rodzin zastępczych na terenie powiatu sępoleńskiego	11	5	3	0
Ogólna liczba dzieci z terenu powiatu sępoleńskiego przebywających w placówkach na terenie powiatu sępoleńskiego i innych powiatów (bez względu na okres umieszczenia)	39	12	42	12
Ogólna liczba dzieci z terenu powiatu sępoleńskiego, która z placówek powróciła do rodziny biologicznej	0	0	2	0
Ogólna liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych (bez względu na okres umieszczenia) na terenie powiatu sępoleńskiego i innych powiatów narastająco	137	37	130	37
Ogólna liczba dzieci z terenu powiatu sępoleńskiego, która z rodziny zastępczej powróciła do rodziny biologicznej	1	0	6	2

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodziny w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek partycypowania w kosztach związanych z umieszczeniem dziecka w szeroko rozumianej pieczy zastępczej. Wydatki kształtują się na poziomie 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej wydatków na opiekę i wychowanie dziecka.

Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci, które przebywają w pieczy zastępczej i tym samym gmina Więcbork została zobligowana do częściowego ponoszenia kosztów związanych z ich pobylem w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Liczba dzieci przebywająca w pieczy zastępczej			
2021		2022	
Rodziny zastępcze	Placówki opiekuńczo - wychowawcze	Rodziny zastępcze	Placówki opiekuńczo - wychowawcze
28	10	29	9

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Więcborku

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina współfinansuje koszty związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej. Zestawienie kosztów przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj pieczy zastępczej	2021	2022
	Wysokość wydatków	Wysokość wydatków
Rodziny zastępcze	135.229zł	154.497zł
Placówki opiekuńczo - wychowawcze	157.233zł	198.618zł
Zakład pielęgnacyjno opiekuńczo psychiatryczny	10.073zł	22.001zł
Ogółem poniesiony koszty	302.535zł	375.116zł

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Więcborku

Z powyższych analiz wynika, że problem związany z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej na terenie funkcjonowania tutaj ośrodka jest widoczny. Dlatego tak bardzo istotne jest podjęcie stosownych rozwiązań, które będzie miało na celu zapobieganie rozszerzaniu się problemu jak również jego systematycznemu niwelowaniu. Udzielenie pomocy nie powinno ograniczać się tylko do sytuacji kryzysowych. Należy podejmować działania o charakterze prewencyjnym, profilaktycznym. Głównym zadaniem i istotą działań pomocowych powinno być przeciwdziałanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Należy pamiętać, że rodzina jest podstawową komórką, w której powinien odbywać się naturalny proces kształtowania się osobowości wszystkich członków rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. Należy dać im szansę na wzrastanie i uczenie się prawidłowych relacji rodzinnych i szczęśliwe dzieciństwo.

Mówiąc o rodzinie musimy spojrzeć na nią szerzej nie ograniczając się tylko do tzw. rodzin dysfunkcyjnych. W obecnej sytuacji demograficznej naszego kraju (starzenie się społeczeństwa) należy podjąć wszelkie działania promujące rodzicielstwo. Jednym z nich jest **Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny**, która jest systemem zniżek dla rodzin wielodzietnych i przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom z przynajmniej trójką dzieci. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mają możliwość korzystania z katalogu ofert kulturalnych, rekreacyjnych, transportowych na terenie całego kraju.

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka. Rodzice lub małżonkowie rodziców otrzymują kartę bezterminowo. Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom:

- w wieku do 18. roku życia,
- w wieku do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności,

ale tylko w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniające powyższe warunki.

Od 01 stycznia 2018r. Karta Dużej Rodziny jest dostępna w dwóch wersjach: tradycyjnej (tj. plastikowej) i elektronicznej (tj. na urządzeniach mobilnych).

KARTA DUZEJ RODZINY		
Wyszczególnienie	2021	2022
Liczba rodzin	30	133
Liczba osób (ogółem) z tego:	117	266

Rodzice/małżonkowie	53	172
Dzieci	64	94
Partnerzy KDR z terenu gminy Więcbork	Cukiernia Grochola SYNEWO Sklep Obuwniczy SUMA CREDIT AGRICOLE CITY OPTYK	Cukiernia Grochola SYNEWO Sklep Obuwniczy SUMA CREDIT AGRICOLE CITY OPTYK

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Więcborku

Dodatковым wsparciem finansowym dla rodzin są **dotatki mieszkaniowe**, które przyczyniają się do obniżenia wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom posiadającym tytuł prawny do lokalu, w którym zamieszkują oraz osobom zajmującym lokal bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny. Przyznaje się go na okres 6 m-cy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o jego przyznanie średni miesięczny dochód przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego wnioskodawcy nie przekroczył w gospodarstwie jednoosobowym 40 % i w gospodarstwie wieloosobowym 30 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej obowiązującego w dniu złożenia wniosku.

Wyszczególnienie	2021	2022
Liczba osób korzystających z pomocy w postaci dodatku mieszkaniowego	207	203

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Więcborku

Jedną z form wsparcia na rzecz mieszkańców naszej gminy jest **dodatek energetyczny**, który przyznawany jest w drodze decyzji na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej tj. osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy, jest ona stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej

Wyszczególnienie	2021	2022
Liczba rodzin korzystających z dodatku energetycznego	26	20

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Więcborku

Dużym zainteresowaniem społeczności lokalnej cieszą się przedsięwzięcia organizowane przez **Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Więcborku, jak i Miejsko – Gminną Bibliotekę Publiczną w Więcborku**. Szereg pikników, koncertów, biesiad, spotkań z ciekawymi ludźmi daje możliwość wspólnego spędzania czasu z rodziną. Kółka zainteresowań organizowane w Domu Kultury uczą dzieci organizacji czasu wolnego jak i w dużej mierze rozwijają ich zainteresowania, pasje.

Środowisko rodzinne reprezentujące właściwe postawy rodzicielskie, budujące dobrą, przepojoną miłością, serdecznością oraz życzliwością atmosferę domu, w znacznym stopniu wpływa na kształtowanie pozytywnych zachowań u dziecka oraz na jego prawidłowy rozwój społeczny i psychiczny Dziecko będące pełnoprawnym członkiem rodziny, która w pełni je akceptuje, podejmuje maksymalne starania, chętnie się uczy, rozwija swoje zainteresowania, staje się samodzielne i odpowiedzialne oraz zdolne do osiągnięcia dojrzałości emocjonalnej i psychicznej.

Atmosfera domowa ma największy wpływ na to, jak szczęśliwe, spokojne i odporne psychicznie jest dziecko, jak odnosi się ono do dorosłych, do swoich kolegów i innych dzieci, jak ocenia siebie i swoje zdolności, czy okazuje swoje uczucia, czy raczej jest zamknięte w sobie, jak reaguje na nowe sytuacje. Rodzice preferując właściwe postawy wobec dziecka, otaczają je troskliwą opieką, dostrzegają i zaspakajają jego potrzeby, co powoduje, że dziecko jest ufne wobec swoich rodziców, zwraca się do nich po pomoc i rady, jest zadowolone z własnej pracy i wysiłku, zdolne do współpracy z rówieśnikami oraz podejmowania zobowiązań.

Ważne jest zatem rozwijanie gminnego systemu wspierania rodziny, zapewniającego rodzinom przeżywającym trudności możliwość uzyskania specjalistycznej pomocy oraz podejmowanie działań prewencyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych mających na celu zwiększenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców, u których występuje problem z należyłą realizacją tych funkcji.

III. Analiza SWOT – wsparcie rodziny

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły sporządzenie analizy SWOT (ang. Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, Threats – zagrożenia), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w Gminie Więcbork.

1. Mocne strony:

- a. znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- b. dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny;
- c. zatrudnienie asystentów rodziny w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy;
- d. dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi;
- e. poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;
- f. liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy Więcbork;
- g. funkcjonowanie Świetlicy Środowiskowej „Uśmiech” w Więcborku ;
- h. działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- i. obowiązujące strategie, programy, akty prawne.

2. Słabe strony:

- a. bezradność i niskie kwalifikacje opiekuńczo – wychowawcze rodziców;
- b. niski poziom świadomego rodzicielstwa;
- c. brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetów;
- d. wzrost liczby zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży;
- e. niewystarczająca ilość lokali chronionych/ mieszkań socjalnych;
- f. ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej;
- g. niewystarczający zasób lekarzy psychiatrów dziecięcych;
- h. utrudniony dojazd do poszczególnych miejscowości zarówno na terenie gminy jak i poza nią;
- i. niekorzystne prognozy demograficzne.

3. Szanse:

- a. wzrost świadomości i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej przez rodziców;
- b. wzrost umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia;
- c. aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych;
- d. możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację zadań;
- e. dalszy rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami;
- f. możliwość podnoszenia kwalifikacji przez pracowników MGOPS w Więcborku;
- g. rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym;
- h. możliwość skorzystania przez mieszkańców Gminy Więcbork ze wsparcia specjalistów w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Więcborku.

4. Zagrożenia:

- a. zanik więzi i tradycji rodzinnych;
- b. rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę);
- c. zaniedbania emocjonalne dziecka;
- d. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin;
- e. obniżanie się aspiracji życiowych;
- f. brak zainteresowania rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dziecko;
- g. nasilenie negatywnych zjawisk: alkohol, narkotyki i inne środki odurzające;
- h. negatywne wzorce zachowań społecznych;
- i. wzrost agresji wśród dzieci i młodzieży;
- j. wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży;
- k. rosnące zapotrzebowanie na udzielania wsparcia osobom starszym (zjawisko starzenia się społeczeństwa) i niepełnosprawnym;
- l. wypalenie zawodowe pracowników.

IV. Cel główny Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

„Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych”.

V. Cele szczegółowe

1. Wspieranie rodziców/opiekunów w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
2. rzeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin doświadczających trudności opiekuńczo – wychowawczych.
3. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny.
4. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.

VI. Harmonogram realizacji Gminnego Programu wspierania rodziny na lata 2024 – 2026

Wspieranie rodziców/opiekunów w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Kierowanie asystentów rodzin	MGOPS -	2024-2026	-liczba asystentów

	do pracy z rodzinami, przygotowanie planu pracy, realizacja zadań	asystenci rodzin, pracownicy socjalni PCPR-y		rodziny -liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny -liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba rodzin, które zrezygnowały ze wsparcia asystenta rodziny -liczba rodzin, w których zakończono współpracę z uwagi na realizację planu pracy i osiągnięcie zamierzonego celu -liczba planów pracy skoordynowanych z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
2.	Pomoc w organizowaniu ruchów samopomocowych, organizowanie grup wsparcia dla rodzin borykających się z różnorodnymi problemami	MGOPS Organizacje pozarządowe	2024-2026	-liczba utworzonych grup wsparcia - liczba osób biorących udział w spotkaniach grup wsparcia
3.	Prowadzenie, finansowanie oraz poszerzanie oferty usług placówki wsparcia dziennego – Świetlicy Środowiskowej „Uśmiech”. Pozyskiwanie środków na realizację zadań	Gmina Więcbork MGOPS Świetlica Środowiskowa „Uśmiech”	2024-2026	-liczba dzieci korzystających ze wsparcia świetlicy - liczba wychowawców - liczba specjalistów -liczba dzieci korzystających ze wsparcia specjalistów -liczba rodziców korzystających ze wsparcia specjalistów
4.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekunco – wychowawczych przy pomocy rodzin wspierających	Burmistrz Więcborka MGOPS	2024-2026 zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami	-liczba rodzin wspierających -liczba rodzin objętych pomocą rodzin wspierających
5.	Finansowanie kosztów, o których mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej związanych z realizacją pomocy przez rodziny wspierające	Gmina Więcbork MGOPS	2024-2026	-liczba rodzin wspierających korzystających ze wsparcia finansowego -kwota udzielonego wsparcia
6.	Praca socjalna prowadzona z rodziną przeżywającą trudności opiekunco – wychowawcze	MGOPS	2024-2026	-liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi objęta pracą socjalną
7.	Wspieranie rodzicielstwa – realizacja programu dla rodzin	Gmina Więcbork	2024-2026	-liczba rodzin/osób, które otrzymały Kartę

	wielodzietnych (Karta Dużej Rodziny)			Dużej Rodziny
8.	Rozwój oferty ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	Placówki oświatowe MGOK Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna	2024-2026	-rodzaj zajęć -liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w zajęciach
9.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej	MGOPS- pracownicy socjalni kuratorzy	2024-2026	-liczba rodzin objętych monitoringiem pracownika socjalnego
10.	Monitorowanie sytuacji dziecka i rodziny po zakończeniu pracy z asystentem rodziny	MGOPS- asystenci rodziny	2024-2026	-liczba rodzin pozostających w monitoringu po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny
11.	Współpraca z Sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie dysfunkcyjnej lub umieszczonego w pieczy zastępczej	Sąd Rejonowy w Tucholi Kuratorzy zawodowi i społeczni MGOPS PCPR-y Placówki oświatowe	2024-2026	-liczba rodzin sądowo zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny -liczba posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, w których udział wzięli pracownik socjalny, asystent rodziny -liczba spraw sądowych, w których udział wzięli pracownik socjalny, asystent rodzinny
12.	Zagwarantowanie osobom świadczącym wsparcie na rzecz rodzin warunków umożliwiających podnoszenie swoich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz samokształceniach	MGOPS ROPS Toruń PCPR w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku Podmioty organizujące szkolenia	2024-2026	-liczba szkoleń -liczba osób biorących udział w szkoleniach -liczba osób podnoszących swoje kompetencje zawodowe (np. studia)

Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin doświadczających trudności opiekuńczo – wychowawczych.

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Organizowanie specjalistycznego poradnictwa	MGOPS Punkt Interwencji	2024-2026	-liczba osób korzystających ze

	m.in. psychologicznego, pedagogicznego, prawnego na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	Kryzysowej działający przy MGOPS Świetlica Środowiskowa „Uśmiech” PCPR w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku		wsparcia specjalistów -liczba dzieci korzystających ze wsparcia specjalistów w świetlicy środowiskowej -liczba rodzin objętych wsparciem psychologa, pedagoga w ich miejscu zamieszkania
2.	Objęcie wsparciem rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym. Wskazanie tym rodzinom dróg wyjścia z trudnej sytuacji poprzez udział w terapii odwykowej, terapii dla sprawców przemocy, terapii dla osób doznających przemocy, możliwość podjęcia działań w ramach procedury NK	MGOPS Punkt Interwencji Kryzysowej Zespół Interdyscyplinarny Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych PCPR w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku PLU Więcbork Stowarzyszenie Klub Abstynenta Razem Od Nowa	2024-2026	-liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów -liczba NK A -liczba procedur NK zakończonych na skutek ustania przemocy -liczba sprawców przemocy biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych -liczba sprawców przemocy biorących udział w programach psychologiczno – terapeutycznych -liczba osób biorących udział w spotkaniach grup dla osób doznających przemocy w rodzinie
3.	Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno – edukacyjnych dla rodziców i dzieci	Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe Kluby sportowe przy szkołach GKRPA Więcbork Świetlica Środowiskowa „Uśmiech”	2024-2026	-liczba realizowanych projektów -liczba rodziców biorących udział w projektach -liczba dzieci biorących udział w projektach
4.	Kierowanie dzieci na obozy i kolonie (pracownicy socjalni przeprowadzą rekrutację na kolonie i obozy organizowane przez Kuratorium)	Kuratorium Oświaty Bydgoszcz MGOPS	2024-2026	-liczba dzieci uczestniczących w koloniach, obozach
5.	Podjęcie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia dziecka	MGOPS – pracownicy socjalni Policja	2024-2026	-liczba interwencji podjętych przez pracowników socjalnych - liczba dzieci zabezpieczonych przez

				pracowników socjalnych -liczba interwencji podjęta przez policjantów po godzinach pracy MGOPS -liczba dzieci zabezpieczonych przez policjantów
6.	Dążenie do reintegracji rodziny poprzez pracę z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziny	MGOPS PCPR-y Kuratorzy zawodowi i społeczni	2024-2026	-liczba rodzin biologicznych współpracujących z asystentem rodziny -liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej
7.	Współfinansowanie na zasadach zawartych w ustawie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	Gmina Więcbork MGOPS	2024-2026	-liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, za które gmina jest zobowiązana do partycypowania w kosztach -kwota poniesionych wydatków

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Wsparcie rodzin posiadających trudną sytuację finansową z systemu zabezpieczenia socjalnego (np. stypendia szkolne, dodatki mieszkaniowe, pomoc przyznawana na podstawie ustawy o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, środki PFRON)	Urząd Miejski MGOPS Biuro Obsług Oświaty Samorządowej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2024-2026	-liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego -liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej przyznawanej na podstawie ustawy o pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych -liczba dzieci korzystających ze stypendium -liczba osób korzystających z dof. do turnusów rehabilitacyjnych, zlikwidowania barier

				architektonicznych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny
2.	Pomoc w formie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach	MGOPS	2024-2026	- liczba dzieci i młodzieży korzystających z pomocy w formie gorącego posiłku w szkole
3.	Przystępowanie do rządowych programów wspierania rodziny	Gmina Więcbork Burmistrz Więcborka MGOPS Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	2024-2026	-liczba programów do których przystąpiła Gmina Więcbork -kwota pozyskanych dofinansowań
4.	Zapewnienie środków na realizację zadania dotyczącego wspierania rodziny na terenie Gminy Więcbork	Gmina Więcbork MGOPS	2024-2026	-coroczne opracowywanie Projektu Budżetu na realizację zadań

Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powiklanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Przydzielenie asystenta rodzinie zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	MGOPS	2024-2026	-liczba rodzin objętych wsparciem asystenta („Za życiem”) - liczba dzieci w tych rodzinach -liczba dzieci z niepełnosprawnością w tych rodzinach
2.	Zapewnienie innych form wsparcia dla rodzin	MGOPS	2024-2026	-liczba rodzin korzystających z poradnictwa psychologicznego, prawnego -liczba rodzin korzystających ze skoordynowanych działań w zakresie kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin
3.	Objęcie wsparciem materialnym rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością	MGOPS	2024-2026	-ilość rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000zł

VII. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 -2026 mogą być środki finansowe pochodzące:

- z budżetu gminy,
- z budżetu państwa,
- ze środków unijnych,
- z darowizn.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

VIII. Beneficjenci Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 z terenu miasta i gminy Więcbork

1. Rodziny z terenu miasta i gminy Więcbork ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym jak i również rodzin, w których wychowuje się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

2. Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym.

3. Rodziny wspierające, których głównym zadaniem jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

4. Instytucje oraz zatrudnieni w nich pracownicy działający na rzecz rodzin (jako beneficjenci pośredni).

IX. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie gminy Więcbork

1. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku,
2. Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy MGOPS w Więcborku,
3. Zespół Interdyscyplinarny powołany przy MGOPS w Więcborku,
4. Posterunek Policji w Więcborku,
5. Urząd Miejski w Więcborku,
6. Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Więcborku,
7. Placówka wsparcia dziennego – Świetlica Środowiskowa „Uśmiech” w Więcborku,
8. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działająca w strukturach Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku,
9. Poradnia Leczenia Uzależnień działająca w NZOZ PROVITA Sp. z o.o. w Więcborku,
10. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej PROVITA Sp. z o.o. w Więcborku,
11. Szpital Powiatowy im. dr Adama Gacy i dr Józefa Łaskiego NZOZ w Więcborku,
12. Centrum Medyczne FAMILIA w Więcborku,
13. Biuro Obsługi Oświaty Samorządowej w Więcborku,
14. Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Kornela Makuszyńskiego w Więcborku,
15. Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Polskich Noblistów w Więcborku,
16. Szkoła Podstawowa w Zakrzewku,
17. Szkoła Podstawowa im. Elżbiety i Jana Orzelskich w Runowie Kr.,
18. Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Pęperzynie,

19. Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Ks. Jana Twardowskiego w Jastrzębcu,
20. Szkoła Podstawowa im. Ziemi Krajeńskiej w Sypniewie,
21. Liceum Ogólnokształcące im. Janusza Korczaka w Więcborku,
22. Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Więcborku,
23. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Sypniewie,
24. Zespół Szkół Nr 2 w Sępólnie Kr. Oddziały w Więcborku,
25. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku,
26. Dom dla Dzieci Nr 1 i Nr 2 w Więcborku oraz Dom dla Dzieci Nr 3 w Małej Cerkwicy,
27. Przedszkole Gminne „Niezapominajka” w Więcborku,
28. Klub Dziecięcy w Więcborku,
29. Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Więcborku,
30. Miejsko Gminny Ludowy Klub Sportowy „Grom”,
31. Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych w Sypniewie,
32. Stowarzyszenie Klub Abstynenta RAZEM OD NOWA,
33. Stowarzyszenie Aktywnych Społecznie,
34. Stowarzyszenie Kierunek Więcbork.

Działania na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi powinny mieć charakter zarówno finansowy jak i niefinansowy i być oparte między innymi na działaniach specjalistów, w tym asystentów rodziny, pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, terapeutów i innych specjalistów, z którymi zostanie nawiązana współpraca. Współpraca instytucji oraz organizacji pozarządowych, działających w obszarze wspierania rodzin i dzieci, pozwoli wykorzystać w pełni potencjał gminy na rzecz pomocy rodzinom mającym trudności opiekuńczo – wychowawcze. Istotnym elementem prowadzonych działań jest również stałe podnoszenie kompetencji specjalistów.

X. Realizatorzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

Koordinatorem Programu jest Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku przy współpracy:

- Asystentów rodzin
- Pracowników socjalnych
- Rodzin wspierających
- Zespołu Interdyscyplinarnego
- Policji
- Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie
- Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego
- Organizacji pozarządowych
- Placówek oświatowych, kulturalnych i służby zdrowia
- Placówek wsparcia dziennego.

W realizacji swoich działań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet.

Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy, a tym samym zobowiązuje jednostki samorządowe do realizacji celów w nim zawartych oraz do stymulowania i ukierunkowywania działań na rzecz dziecka i rodziny.

XI. Monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

Monitoring Programu pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji, planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas realizowanych.

Sprawozdanie z realizacji Programu i osiągniętych efektów będzie integralną częścią rocznego sprawozdania Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku.

XII. Spodziewane efekty realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 -2026

- 1) stworzenie dla 100% zatrudnionych asystentów rodziny możliwości do podnoszenia kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz samokształcenie,
- 2) u 40% rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zauważy się poprawę ich funkcjonowania (lepsze relacje w rodzinie, nabycie umiejętności gospodarowania budżetem, utrzymanie czystości w mieszkaniu, zachowanie higieny osobistej, większe zainteresowanie ze strony rodziców edukacją dzieci ich stanem zdrowia),
- 3) zabezpieczenie 100% środków niezbędnych do partycypowania w kosztach związanych z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- 4) ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w szeroko rozumianej pieczy zastępczej,
- 5) rozszerzenie oferty działań pomocowych, kulturalnych, oświatowych na rzecz rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodziny wielodzietnej,
- 6) konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji,
- 7) zdiagnozowanie potrzeb i problemów mieszkańców gminy, które pozwolą na obranie bardziej skutecznych form wsparcia; przyczyni się to do zwiększenia skuteczności działań pokonując trudności w codziennym funkcjonowaniu.,
- 8) udzielenie wsparcia kobietom i rodzinom zgodnie z założeniami ustawy „Za życiem”.

XIII. Możliwe zagrożenia, które ograniczą lub uniemożliwią osiągnięcie założonych efektów Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024- 2026

1. Niechęć rodzin do podjęcia współpracy z asystentem rodziny, która może przejawiać się brakiem podejmowania działań ze strony poszczególnych członków rodzin niezbędnych do realizacji opracowanego wspólnie planu pracy z rodziną, który ma na celu poprawę ich funkcjonowania w środowisku.
2. Brak wystarczających środków finansowych na realizację zadania może uniemożliwić w pełnym zakresie asystentom rodziny podnoszenie swoich kwalifikacji, jak również uniemożliwi zatrudnienie specjalistów (np. psychologa, pedagoga, radcę prawnego), którzy swoimi działaniami mieliby wesprzeć pracę asystenta rodziny. Należy mieć świadomość, że ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy szereg nowych zadań nie zabezpieczając środków finansowych na ich realizację.

UZASADNIENIE

Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny jest zadaniem własnym gminy wynikającym z art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz.1426 ze zm.). Aktualnie obowiązujący Program opracowany został na lata 2024-2026.

Celem gminnego programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Z kolei przepis art. 179 ust 2 ww. ustawy stanowi, że rada gminy biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny uchwala gminne programy wspierania rodziny.